

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Articvlvs III. Vtrum Paulus in Raptu viderit Dei essentiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

possessio nemini contingat, (est enim propria status Beatorum) quo tamen propius ad eam quibuldam quasi passibus accedimus, & ei, quod cum hac maiorem habet similitudinem, eo magis perfectæ felicitati appropinquamus, unde et in hac vita perfectæ summæ boni possessio non habetur, sed tantum in futura, in qua DEUM revelata facie videbimus sicuti est, in hac ramen vita est quædam veluti imago, quæ æternæ illi felicitati assimilatur, quæ in æstetica & fructiva unione hominis cum DEO consistit; hæc verò nihil aliud est, quàm perceptio vitalis experimentalis, gustus omnium sensuum internorum summæ boni, nempe DEI, ac quædam interna conjunctio istius summæ boni cum intellectu nostro, in ratione summæ lucis; cum voluntate in ratione summæ boni & summe delectabilis; ac demum ostensio faciei divinæ, sub ratione omnia boni, quantum in hac vita permittitur, & ob eam causam hæc divinorum prægustatio meriti Beatitudo hujus vitæ nuncupatur. Cujus rei ea reddi potest ratio; quia homo tunc operatur perfectissimos actus, & perfectissimo modo, qui actus magis fini, scilicet Beatitudinis appropinquat, & assimilantur, & ideo similes actus à Theologis Beatitudines appellantur, ut præ docuit D. Thomas 1.2. quæst. 109. ubi art. 2. ait, aliqua inchoatio Beatitudinis est in hac vita in viris perfectis.

Clarius tamen & plenius D. Bonaventura processu 7. Relig. cap. 15. ubi sublimiorem hominis perfectionem ac beatitudinem quandam inchoatam, in intima ac plena omnium animæ potentiarum cum DEO unione docuit consistere, dicens: Hæc est hominis in hac vita sublimior perfectio, ita uniti DEO, ut tota anima cum omnibus potentis suis, & viribus in DEUM collecta, unus spiritus fiat cum eo, ut nihil meminerit, nisi DEUM, nihil sentiat & intelligat nisi DEUM, & omnes affectus in amoris gaudio uniti in sola conditoris fruitione suaviter quiescant. Imago enim DEI in anima in his tribus potentis expressa consistit, videlicet in ratione, memoria & voluntate, & quamvis istæ non sunt ex toto DEO impressæ, non est anima Deiformis. Forma enim animæ DEUS est, cui debet imprimi sicut sigillo signatum. Hæc nunquam plena est, nisi cum ratio perfectè juxta capacitatem suam illuminatur ad cognitionem DEI, qui est summa veritas, & voluntas perfectè afficitur ad amandum summum bonum, & memoria plenè absorbeatur ad intuemdam & fovendam & tenendam summam felicitatem, & quia in horum consummata adeptione constat gloria

Beatitudinis, quæ perficietur in partia, licet quod istorum perfectæ inchoatio est perfectio vitæ in hac vita.

Demum Gerson de mystica Theologia consideratione 42. Beatitudinem hujus vitæ in hac unione docet & probat suam esse, sequentibus verbis: Per prædictam amorosam unionem, in qua mystica Theologia consistere videtur, anima quietatur, satiatur, & stabilitur in DEO, quod facile est imprimis ex priori deducere. Nam cum res qualibet sit in quiete, dum perfectionem suam adeptæ est, illique conjuncta, & spiritus noster unitur atque conjungitur in hac unione summo perfectibili per amorem perfectum, ut exinde quietetur, satiatur, stabilatur necesse est. Sic materia in forma habita, sic lapis in centro positus, sic res quælibet in adepto sine suo quietatur. Anima quippe rationalis, dum conjungitur & unitur DEO, copulatur suo summo bono. Est enim DEUS summum bonum, & est centrum ejus finis, totaque perfectio. Quid ergo aliud ipsa requireret? aut ad quid aliud ipsa ulterius inhiaret?

Ad secundum Resp. Quod possessio DEI in hac vita perfectè haberi non potest, sed tantum inchoata, cum DEUS unione reali & fructiva possidetur à voluntate nostra, & tunc voluntas non amat DEUM nisi prævia cognitione intellectus. Ipsa tamen potest plus amare, quàm intellectus cognoscere, ut inferius cap. 4. plenius dicemus.

Ad tertium Resp. Quod perfectio Christiana verè consistit in unione affectiva nostræ cum divina voluntate; unio verò realis fructiva & æstetica cum DEO omnino ordinatur, ut perfectiorem unionem cum divina voluntate assequamur.

Duplex enim est unio actualis, quæ ab habitu charitatis dimanat, & quæ DEUM activè sive humano modo, super naturaliter tamen amore diligimus, nostram voluntatem cum illo per actualem amorem uniendo, nostramque voluntatem divinæ conformando, atque in illam veluti transfundendo, ad quam unionem actualem voluntatis, quando fervens est, consequitur etiam unio memoriæ, & intellectus, nempe, ut actu recordemur DEI, illumque præsentem in omnibus animæ oculis contemplantur conemur, & hæc unio est, de qua Apostolus inquit, prima ad Timotheum. 1. Finis præcepti est charitas. Alia est unio, quæ donum est DEI peculiare, quo ipse DEUS voluntatem nostram ad vehementem amoris excessum promoveret, cum potentiarius susceptione, sensuumque alienatione. Prima vocatur à Mysticis sobria, secunda ebria meriti nuncupatur.

Hanc solam difficultatem, ex novem, de quibus venerabilis Author noster in hac IV. Disputatione, disserere proposuerat, discussam nobis reliquit, octo reliquas, inopina morte præventus, examinare atque discutere ei non licuit; egit tamen de his materiis excellenter libro quarto de Oratione infusa sive divina, ut supra vidimus.

ARTICULVS III.

Vtrum Paulus in Raptu viderit Dei essentiam.

RESPONDEO dicendum, quid quidam dixerunt Paulum in raptu non vidisse ipsam DEI essentiam, sed quandam refutgentiam claritatis ipsius. Sed contrarium manifestè August. determinat non solum in libro de virtutibus, sed etiam 12. super Genes. ad litteram, & habetur in gloss. 2. ad Corinth. 12. Et hoc etiam ipsa gloss. verba Apostoli designant. Dicit enim se audisse ineffabilia verba, quæ non licet homini loqui. Hujusmodi autem videtur ea quæ pertinent ad visionem Beatorum, quæ excedit statum vitæ; secundum illud Isa. 63. Oculi non vident. DEVS absque re, quæ præparasti diligens ibi te, Et ideo convenientius dicitur, quod DEVM per essentiam vidit.

EXPO-

EXPOSITIO ARTICVLI III. D. THOMAE.

Prima conclusio, ex mente D. Augustini lib. de videndo DEVM Epist. 112. ad Paulinam cap. 13. & lib. 12. super Genesim ad litteram cap. 13. & 28. Paulus vidit ipsam DEI essentiam; quod probatur ex illis verbis Apostoli 2. ad Corinth. 12. ubi dicit, se audivisse ineffabilia verba, quae non licet homini loqui, huiusmodi autem videntur ea, quae pertinent ad visionem beatificam, quae excedit statum vitae, iuxta illud Isaie 64. Oculi non viderunt, Deus, absque te, quae preparasti diligentibus te.

Conclusio secunda. Non solum Paulus, sed etiam Moyses vidit divinam essentiam, & satis congruenter hoc dicitur: nam sicut Moyses fuit primus Doctor Iudaeorum, ita Paulus fuit primus Doctor Gentium.

Conclusio tertia. D. Paulus in illa visione non fuit simpliciter beatus, ita ut fuerit redundantia gloriae in corpus, sed solum secundum quid. Ratio est, quia non participavit lumen gloriae per modum formae permanentis, sed tantum passionis transeuntis, sicut contingit in lumine prophetiae.

Conclusio quarta. D. Paulus in rapta non fuit beatus habitualiter, sed solum habuit actum Beatorum, quare in eo etiam tunc non fuerit actus fidei, fuit tamen in eo simul habitus fidei.

Conclusio quinta. Per tertium caelum potest intelligi aliqua visio supermundana, quae dicitur tertium caelum triplici ratione. Uno modo secundum ordinem potentiarum cognoscitivarum, ita ut primum caelum intelligatur visio corporalis, quae fit per sensum. Secundum, visio imaginaria. Tertium verò caelum dicatur visio intellectualis, ut Augustinus exponit 12. super Genesim ad litteram cap. 28.

Secundo modo potest dici tertium caelum secundum ordinem cognoscibilem, ut primum caelum dicatur cognitio caelestium corporum; secundum, cognitio caelestium spirituum; tertium cognitio ipsius DEI.

Tertio modo potest dici tertium caelum contemplatio DEI secundum gradus cognitionis, qua DEUS videtur; quorum primus pertinet ad Angelos infimae hierarchiae; secundus, ad Angelos mediae; tertius ad Angelos supremæ.

Conclusio sexta. Quia visio DEI non potest esse sine delectatione, propterea Apostolus non solum se dicit rapitum ad tertium caelum, ratione contemplationis, sed etiam in Paradisum ratione consequentis gloriae.

Observationes circa litteram Articuli tertii.

Adverte D. Thomam prima parte, quaest. 12. art. 11. docere nullum hominem purum posse videre DEVM per essentiam, nisi à mortali vita separatur. Cuius eam reddit rationem; quia modis cognitionis sequitur modum naturae cognoscentis, anima autem nostra, quam diu est in hac vita, habet esse in materia corporali; ergo natura huius non cognoscit, nisi quae habent formam in materia, vel, quae per huiusmodi cognosci possunt.

Hanc D. Thomae sententiam variè intelligent ejus Interpretes.

Ferrariensis 3. contra gentes cap. 47. ita exponit, ut dicatur esse impossibile videre DEVM sicuti est, si & exercitio sensuum, quod aperte videtur insinuarè D. Thomam in illo articulo, & dicto cap. 47. Quare si vita mortalis accipitur pro usu & exercitio ipsorum sensuum, sententia D. Thomae vera est non solum secundum potentiam ordinariam DEI, sed etiam secundum absolutam, impossibile enim est exercitio & ministerio sensuum DEVM apprehendi sicuti est, eo quod spiritus sit, & incorporeus.

Alii verò Thomistae existimant D. Thomam in illo articulo locutum fuisse de potentia DEI ordinaria supernaturali, quia cum duplex sit potentia supernaturalis DEI, ut optime advertit ibi Magister Banes: altera ordinaria, quae alligatur legibus à DEO statutis; altera absoluta, quae nullis contrahitur legibus. Divi Thomae sententia non

est intelligenda de potentia absoluta; sed de potentia ordinaria, quoniam ut ipse Divus Thomas faceret in solutione ad secundum D. Paulus & Moyses per potentiam absolutam DEI in hac vita mortali positi divinam essentiam viderunt. Deinde Divus Thomas, ut optime annotavit Cajeranus in illo articulo per vitam mortalem non intellexit sensuum operationem, ut assererat praecedens opinio, sed vitam ipsius hominis corruptibilem. Sensus igitur D. Thomae ille est, quod dum in hac vita sumus, non possumus à nobis DEVM videre, quia de lege DEI ordinaria nemini ea visio fuit communicata, quare excipit ab hac regula Christum, & solum de puro homine loquitur: clarius autem Augustini & suam sententiam exposuit S. Thom. dicens: Ex quo inferitur primum, quod de potentia DEI absoluta fieri non potest, ut homo utens conversione ad phantasmata DEVM intelligat. 2. Inferitur de potentia DEI absoluta fieri posse, ut homo non alienatus à sensibus, non tamen utens sensibus, neque phantasmatibus, DEVM videat, sicut de facto contigit in anima Christi.

3. Praeter legem ordinariam est, quod aliquis rapiatur ad divinam essentiae visionem, quia in tribus ordinaria Dei dispositio solvitur. Primum, ut abstrahatur à sensibus. 2. Ut non convertatur ad phantasmata, saltem secundum Divi Thomae sententiam, tertium & praecipuum ut communicet DEUS suae essentiae visionem.